

Sygn. akt VIII Gz 183/17

POSTANOWIENIE

Dnia 10 lipca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie, VIII Wydział Gospodarczy,

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Piotr Sałamaj

Sędziowie: SO Anna Budzyńska

SR del. Rafał Lila (spr.)

po rozpoznaniu w dniu 10 lipca 2017 roku w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa w Poczty Polskiej spółki akcyjnej w W.

przeciwko B. B. oraz P. G.

o zapłatę

na skutek zażalenia powódki na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie XI Wydział Gospodarczy z dnia 15 lutego 2017 r., sygn. akt XI GNC 1189/16

postanawia:

oddalić zażalenie.

SSO Anna Budzyńska SSO Piotr Sałamaj SSR del. Rafał Lila

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 15 lutego 2017 r. Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie, XI Wydział Gospodarczy, uchylił nakaz zapłaty z dnia 27 czerwca 2016 r.(pkt 1), uchylił uzupełniający nakaz zapłaty z dnia 19 sierpnia 2016 r. (pkt 2) i zawiesił postępowanie (pkt 3).

W uzasadnieniu wyjaśnił, że w sprawie został wydany nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym oraz nakaz uzupełniający, które nie zostały skutecznie doręczone pozwany.

Zarządzeniem z dnia 11 stycznia 2017 r. pełnomocnik powódki został wezwany do wskazania aktualnego adresu zamieszkania pozwanych, w terminie 14 dni, pod rygorem zawieszenia postępowania. Zarządzenie zostało doręczone w dniu 24 stycznia 2017 r.

Sąd zaznaczył, że pozwani zostali wykreśleni z (...) w lutym 2015 r., a więc przed wniesieniem pozwu. W systemie PESEL brak jest natomiast aktualnych adresów zamieszkania pozwanych.

Przywołując treść art. 502¹ § 1 k.p.c. w zw. z art. 499 § 1 pkt. 4 k.p.c. regulujących kwestię uchylenia z urzędu nakazu zapłaty Sąd Rejonowy uznał, że dla przyjęcia fikcji doręczenia, o której mowa w art. 139 § 1 k.p.c. niezbędne jest, aby adres pod którym dokonywano próby doręczenia pozwu był aktualnym adresem pozwanego.

Na powyższe postanowienie powódka wniosła zażalenie domagając się jego uchylenia. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzuciła naruszenie:

- art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że powódka nie wskazała adresu pozwanych lub danych pozwalających sądowi na ustalenie numerów, o których mowa w art. 208¹, lub nie wykonała innych zarządzeń przez co nie można było nadać sprawie dalszego biegu;
- art. 133 § 1 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i błędne przyjęcie, że powódka nie podała adresów pozwanych co uniemożliwiło nadanie sprawie dalszego biegu podczas, gdy korespondencja wysłana z Sądu w przedmiotowym procesie została zwrócona do nadawcy z adnotacją „zwrot - nie podjęto w terminie”;
- art. 139 § 1 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i błędne przyjęcie, że w sprawie nie zostały podane prawidłowe adresy pozwanych, co uniemożliwia doręczenie im korespondencji, a w konsekwencji nadanie sprawie dalszego biegu podczas, gdy należało przyjąć, że nakaz zapłaty wraz z pozwem przesłany na adresy zamieszkania pozwanych został skutecznie im doręczony w dacie, w której upłynął termin do odbioru złożonych pism w oddawczym urzędzie pocztowym;
- art. 502¹ § 1 w zw. z art. 499 § 1 pkt 4 k.p.c. poprzez jego błędne zastosowanie i przyjęcie, że w sprawie miejsce pobytu pozwanych nie jest znane albo doręczenie im nakazu zapłaty nie mogło nastąpić w kraju podczas, gdy przepisy Kodeksu postępowania cywilnego dotyczące doręczeń przesyłek sądowych pozwalają na przyjęcie fikcji doręczenia przesyłki zawierającej nakaz zapłaty wraz z pozwem;
- w przypadku uznania przez Sąd, że w sprawie powinny mieć zastosowanie przepisy dotyczące doręczania korespondencji osobom fizycznym, podlegającym wpisowi do ewidencji na podstawie odrębnych przepisów, art. 139 § 3 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i błędne przyjęcie, że brak jest podstaw do nadania sprawie dalszego biegu podczas, gdy korespondencja w sprawie winna być pozostawiona w aktach sprawy ze skutkiem doręczenia w razie niemożności doręczenia pozwanym korespondencji z uwagi na nieujawnienie w rejestrze albo w ewidencji zmiany adresu, a w przypadku osób fizycznych miejsca zamieszkania i adresu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności zaznaczenia wymaga, że zakresem kognicji sądu odwoławczego w niniejszym postępowaniu objęta jest ocena zasadności wydania w stosunku do pozwanych postanowienia z dnia 15 lutego 2017 r. sprowadzająca się w istocie do ustalenia istnienia podstaw faktycznych do zwieszenia postępowania. Dokonując oceny prawidłowości zawieszenia wobec przyjęcia, że powódka nie wykonała zarządzenia zobowiązującego do wskazania adresów zamieszkania pozwanych należało rozważyć, czy sprawie rzeczywiście nie można było nadać dalszego biegu z uwagi na niemożność doręczenia odpisów pozwu i nakazu (wraz z nakazem uzupełniającym) zapłaty.

W myśl regulacji zawartych w kodeksie postępowania cywilnego pisma sądowe co do zasady doręcza się stronie będącej osobą fizyczną w miejscu zamieszkania (art. 133 k.p.c.). Ponadto artykuł 138 k.p.c. reguluje tzw. doręczenie zastępcze, czyli doręczenie dokonywane do rąk osoby innej niż adresat. W razie niemożności doręczenia przesyłki w sposób przewidziany w przepisach poprzedzających - przepis art. 139 § 1 k.p.c. zakłada, że pismo składa się w urzędzie pocztowym lub lokalu organu gminy, a zawiadomienie o tym umieszcza się na drzwiach mieszkania lub w skrzynce listowej ze wskazaniem, gdzie i kiedy pismo pozostawiono oraz z pouczeniem, że należy je odebrać w terminie siedmiu dni od dnia umieszczenia zawiadomienia, przy czym w przypadku bezskutecznego upływu tego terminu, czynność zawiadomienia należy powtórzyć.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, że przesyłka sądowa, została skierowana na wskazane przez powódkę adres pozwanych (k. 1265 i 1266), pod którym doręczyciel nie zastał adresatów ani dorosłych domowników i wobec niemożności doręczenia przesyłek sądowych dokonał ich zwrotu do nadawcy z adnotacją „zwrot

nie podjęto w terminie". Nie oznacza to jednak, że prawidłowo awizowana przesyłka sądowa została skutecznie doręczona pozwanym stosownie do art. 139 § 1 k.p.c.

Zdaniem Sądu Okręgowego doręczenie zastępcze dokonane w trybie art. 139 § 1 k.p.c. jest skuteczne, gdy miejsce zamieszkania adresata nie budzi wątpliwości (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia z dnia 22 marca 1995 r., II CRN 4/95). Podstawowym warunkiem skuteczności doręczenia, o którym mowa w art. 139 § 1 k.p.c., jest prawidłowy adres osoby, do której pismo sądowe jest adresowane. Przepis ten zakłada bowiem, że adresat mieszka pod wskazanym adresem, a jedynie zachodzi niemożność doręczenia mu pisma w sposób przewidziany w artykułach poprzedzających. (...) w rozumieniu art. 139 § 1 k.p.c. jest lokal w miejscowości, o jakiej mowa w art. 25-28 k.c., w którym adresat przebywa z zamiarem stałego pobytu.

Z okoliczności ustalonych w rozpoznawanej sprawie wynika, że pozwani nie figurują w rejestrze PESEL jako zameldowani aktualnie na pobyt stały bądź czasowy trwający ponad 3 miesiące w miejscowości P.. W odniesieniu zarówno do jednego, jak i drugiego z pozwanych pobyt stały w P. trwał do 13 sierpnia 2014 r. Wprawdzie odróżnić należy pojęcie zameldowania i zamieszkania oraz uwzględnić ewentualne zaniedbanie obowiązku meldunkowego niemniej z ustaleń faktycznych wynika również, że do dnia zaprzestania wykonywania działalności, tj. do 25 lutego 2015 r. obaj pozwani jako miejsce zamieszkania wskazywali ul. (...) w G. (k. 2 i k. 86).

W świetle powyższego Sąd Rejonowy zasadnie powziął wątpliwości co do poprawności adresu zamieszkania pozwanych powołanego przez inicjującą spór.

Próby doręczenia dokonuje się na prawidłowy adres zamieszkania, a więc w miejscu gdzie dany podmiot rzeczywiście przebywa.

Pomimo wyrażenia przez Sąd Rejonowy wątpliwości w tym zakresie i wezwania do wskazania prawidłowego adresu pozwanych, w wykonaniu zobowiązania, powódka zaznaczyła jedynie, że adres zamieszkania pozwanych w miejscowości P. został już wskazany w pozwie, stąd też wszelka korespondencja w sprawie winna być kierowana na ten właśnie adres. Zdaniem powódki na prawidłowość adresu mógł wskazywać fakt niepodjęcia przesyłki przez pozwanych i zwrócenia jej do sądu z adnotacją „zwrot nie podjęto w terminie”. W tej koncepcji umknęło jednak uwadze powódki, że z tożsamą adnotacją zwrócone zostały przesyłki skierowane do pozwanych na adres przy ul. (...) w G.. O ile powódka miała podstawy utrzymywać, że pozwani faktycznie przebywają z zamiarem pobytu w miejscowości P. winna okoliczności te ujawnić. Wprawdzie w obowiązujących przepisach nie ma obowiązku strony wykazania dokumentem aktualnego adresem zamieszkania, jednak nie ulega wątpliwości, że powódka nawet nie dążyła do wyjaśnienia powstałych na tle niniejszej sprawy wątpliwości.

Z ciężącego na sędzię obowiązku dokonania prawidłowego doręczenia należy wyprowadzić wniosek, że niedające się usunąć wątpliwości, czy doręczenie nastąpiło prawidłowo, nie mogą obciążać strony, wobec której doręczenie miało nastąpić. Wyjątkowy charakter doręczenia zastępczego wynika wprost z pierwszego fragmentu art. 139 § 1 k.p.c. stwierdzającego "w razie niemożności doręczenia w sposób przewidziany w artykułach poprzedzających". Dodać należy, że Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 16 lutego 2017 r., III CZP 105/16 (dotychczas niepubl.), wyjaśnił, że doręczenie w sposób przewidziany w art. 139 § 1 k.p.c. może być uznane za dokonane wtedy, gdy przesyłka sądowa została wysłana pod aktualny adres z imieniem i nazwiskiem odbiorcy.

W tym stanie rzeczy nie można podzielić zarzutu naruszenia 139 § 1 k.p.c., a w konsekwencji dalej idących zarzutów zależnych od prawidłowego doręczenia, tj. art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c. i art. 502¹ § 1 w zw. z art. 499 § 1 pkt 4 k.p.c.

Dodatkowo należy zwrócić uwagę, że zgodnie z art. 139 § 3 k.p.c. w razie niemożności doręczenia pisma osobie fizycznej w sposób przewidziany w regulacjach poprzedzających, z uwagi na nieujawnione w ewidencji zmiany miejsca zamieszkania i adresu - pismo pozostawia się w aktach sprawy ze skutkiem doręczenia, chyba, że nowe miejsce zamieszkania i adres są sądowi znane, niemniej podkreślić należy, że zgodnie z orzecznictwem oraz poglądem doktryny stosowanie wskazanej w art. 139 § 3 k.p.c. sankcji wyłączone jest w stosunku do wymienionych w nim osób podlegających wpisowi do ewidencji działalności gospodarczej (por. uchwała SN z dnia 17.01.2003 r., sygn. akt III CZP

81/02, lex nr 57066 i z 08.11.2006 r., sygn. akt III CZP 103/06, lex nr 197687; post. SA w Katowicach z 04.09.2012 r., V ACz 633/12, lex nr 1216277; Kodeks postępowania cywilnego - Komentarz pod red. Tadeusza Erecińskiego, wyd. LexisNexis, Warszawa 2012 r., s. 675), co w nierniejszej sprawie ma szczególne znaczenie z uwagi na datę wpisu pozwanych do ewidencji. Ponadto w przypadku osób fizycznych mowa jest nie tylko o adresie, lecz także o miejscu zamieszkania, adres może być zaś utożsamiany z miejscem zamieszkania jedynie w sytuacji, gdy adresat istotnie tam mieszka (por. postanowienie SN z dnia 22 marca 1995 r., II CRN 4/95, lex nr 50590). Wbrew zarzutom skarżącej art. 139 § 3 k.p.c. nie mógł mieć w niniejszej sprawie zastosowania chociażby z uwagi na fakt, że adres miejsca zamieszkania pozwanych w P., na który kierowana była korespondencja, co do której powódka domaga się pozostawienia w aktach ze skutkiem doręczenia, nie był ujawniony jako adres ich zamieszkania w (...).

Mając powyższe na względzie zażalenie należało oddalić jako bezzasadne, a rozstrzygnięcie w tym przedmiocie opiera się na treści art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 385 k.p.c.

SSO Anna Budzyńska SSO Piotr Sałamaj SSR del. Rafał Lila

(...)

ZARZĄDZENIA:

1. (...)

2. (...)

- (...)

- (...)

3. (...)

S., (...)